

SVOBODNA SLOVENIJA

ARO (LETO) XXV. (19)
No. (Štev.) 36

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES
8. septembra 1966

Sovraštva in laži kljub „novi smeri“ v rdeči Sloveniji še ni konec

Uradni obiskovalci iz Slovenije in uradni zastopniki rdeče Jugoslavije v svetu nam radi in vztrajno pripovedujejo, da se razmere doma spremenile, da je nekdanje sovraštvo izginilo, da gledajo na čas vojne in revolucije sedaj popolnoma drugače, da je te strahote treba pozabiti in vzpostaviti boljše odnose med „domovino“ in izseljenci. Vse te izjave in prijazne besede so nekam preveč ljubeznive in sladke, da bi jih človek mogel vzeti zares; govornice so iz potrebe in preračunosti, ne iz prepričanja, služijo politiki komunistične Jugoslavije, ne resnici.

Kaj vodniki rdeče Slovenije resnično čutijo in mislijo, je lepo razkril eden od ustanoviteljev Osvobodilne fronte, njen predsednik Josip Vidmar v sestavku „Iz dnevnika — 23. VII. 1966“ v ljubljanskem Delu.

V svojem razmišljanju ob knjigi Stefanije Podbevške, „Sveti Urh“ — deo označuje sveda za „dokument, ki je očitno avtentičen in strogo resničen“ — „dolgi slovenski katoliški tabor „narodnega izdajstva“, ki da je bilo „razjasnjeno in obsojeno že v teku osvobodilne borbe kakor ustrezna pravica“. Katoliški cerkev na Slovenskem pa dolži še posebej izdaje krščanske morale, „žlahtnega dela njenega nauka“.

Svoje trditve in obdolžitve Vidmar seveda ne podpre z nobenimi dokazi, sklicuje se le na propagandistične laži, ki jih je širila Osvobodilna fronta tekom vojne in revolucije, ki pa jih sedaj doma nihče več ne jemlje resno. Mladi okoli „Perspektiv“ so jih imenovali „bajke“, s katerimi je treba že enkrat nehati pitati ljudi. Položaj in razmere tik pred vojno tolmači Vidmar čisto po svoje: „Naravni instinkt ljudi je iskal možnosti za rešitev iz nevarnosti, ki se je grozeče bližala... v naslonitvi na Sovjetsko zvezo... Tako ljudstvo. Cerkev pa je podpirala uradno politiko, ki je nevdržno vodila v trojni pakt, v zavezništvo s fašizmom in nacizmom...“

Nato se Vidmar obregne ob pokojnega Natlačena in Cerkev, ki da sta se ravnala po načelu „vdanosti v božjo voljo“, med tem ko se je „Osvobodilna fronta“ odločila za upor in revolucijo. Ta je „oznanila, kar je ljudstvo čutilo nagonsko...“

V koliko je bilo to res „nagonsko“, je razkril znani komunistični vodnik Boris Zihler v svoji izjavi za ljubljansko Delo ob 25-letnici ustanovitve Osvobodilne fronte. Povedal je mirno, da so se tovariši, ki so se zbrali za ustanovitev OF na pobudo Komunistične partije, že preje „pogosto srečevali na sestankih... na katerih so bila postavljena marsikatera idejna, politična in tudi organizacijska izhodišča Osvobodilne fronte...“

Po Vidmarjevo je bilo 1941 „naravno in za vsakega patriota evidentno, odredilno in razveseljivo“ delovanje Osvobodilne fronte... „Tako za vse prave Slovence, ne pa za vse Slovence, zlasti ne za tiste, ki so bili dotlej tako ali drugače voditelji naroda in ki so imeli oblast v njem. Nova oblast, ki je nastajala in ki se je že resno uveljavljala, je ogrožala njihove položaje in interese. In kakor so bili tem voditeljem vse dotlej njihovi interesi poglavitna stvar, so s stališča teh sodili tudi Osvobodilno fronto in jo obsodili. In Cerkev?... se je umaknila in se naposled raje zvezala z okupatorjem proti lastnemu ljudstvu.“

Josip Vidmar, predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani, se nato ponizuje tako daleč, da ponavlja ogabne laži o pokojnem škofu Rožmanu, ki naj bi bil „dajal poseben blagoslov“ onim, ki so pobijali in morili partizane... „Njegovi duhovniki so sestavljali „sezname ljudi, zrelih za zakol ali internacijo... redno so zlorabljali spovedno molčečnost za zbiranje podatkov...“

Josip Vidmar je dovolj pameten in razgledan človek, da ve, da je vse, kar je napisal v omenjenem sestavku v ljubljanskem Delu, debela laž, pomešana tu in tam s polresnicami, da je laž lažje sprejemljiva vsaj tistemu, ki tedanjim razmer ne pozna.

Vidmar ve točno, da so se Slovenci leta 1941 vojne bali in bi se ji radi izognili. Tudi slovenski komunisti so bili

Wilson se bori za funt šterling

Britanski laboristični predsednik Wilson je v težkem položaju. Britansko gospodarstvo je zaradi nekaterih laborističnih gospodarskih načrtov, ki so bili izdelani po načelih laborizma (katera pa ne sovpadajo z načeli zdravega in pametnega gospodarstva), začelo v hudo krizo. Zaradi zahtev britanskih sindikatov po zvišanju plač je nastala velika nevarnost za nadaljno visoko vrednost britanskega funta šterlinga. Wilson je že v juliju izdal ukrepe za zavarovanje britanske devize, sedaj pa je ponovil zadnje opozorilo sindikatom, da si bodo morali zategniti pasove in se sprijazniti s sklepom o zamrzavanju plač, sicer bo konec vsemogočnosti britanskega funta.

Z devaluacijo britanskega funta grozi nevarnost dobri tretjini svetovnega gospodarstva, ki je direktno odvisno od britanskega gospodarstva. Kriza v tem delu svetovnega gospodarstva bi se lahko nato prenesla še na ostali del sveta in obstaja nevarnost svetovne gospodarske krize, kakršno je svet preživljal okoli leta 1930.

De Gaulle ponavlja zahtevo po umiku Amerikancev iz Vietnama

Kakor je bilo predvideno, je De Gaulle v Kambodji, v mestu Phnom Penh, v govoru napadel ameriško pomoč Južnemu Vietnamu proti komunistični gverili iz Severnega Vietnama in predlagal, naj bi Amerikanci določili datum umika svojih vojaških oddelkov iz Vietnama. De Gaulle meni, da bi bila to edina možnost za hiter konec vietnamske vojne. Če tega Amerikanci ne bodo storili, trdi De Gaulle, obstaja velika nevarnost, da se bo vietnamska vojna razplamtela v atomsko vojno.

De Gaulle je zaradi svojih izjav žel veliko odobravanje kamboškega predsednika princa Norodoma Sihanouka, prav tako pa tudi severovietnamskega komunističnega diktatorja Hočiminh. Ta je De Gaulleu nasproti poslal svojega odposlanca, kateri mu je izročil Hočiminhovo pozdravno pismo. De Gaulle je imel s Hočiminhovo delegacijo daljši razgovor, o čemer pa nista ne on, ne njegova okolica dala nobene izjave.

De Gaulle je v Kambodji ponovil svoje predloge za rešitev vietnamskega problema: 1) Amerikanci naj določijo datum umika svojih čet iz Vietnama; 2) mirovne konference se ne smejo udeležiti samo ZDA, Anglija, Francija, ZSSR in komunistična Kitajska, pač pa tudi vladi Severnega in Južnega Vietnama in predstavniki gverile; 3) vsa Jugovzhodna Azija mora biti nevtralizirana; 4) vsem Vietnamcem, severnim in južnim, je treba omogočiti svobodno volitve.

Ameriška vlada na De Gaullov govor ni uradno reagirala, pač pa je Johnson ob priliki svojega obiska v Detroitu

proti vsaki vojni, dokler ni Hitler napadel Sovjetsko zvezo; tedaj so se šele dvignili in pozvali k upor. Danes prav nič ne taje, da ta upor ni bil toliko namenjen Nemcem in Italijanom kot „reakcionarnim silam slovenske in jugoslovanske družbe“, kot je to dejal B. Zihler v že omenjeni izjavi ob 25-letnici ustanovitve OF.

Komunistična partija ni dvignila upora v korist slovenskega naroda, ampak v svojo lastno, da bi se polastila oblasti. Boj za oblast je začela v času, ko je bila slovenska zemlja zasedena od tujcev, ko je slovenski narod bil v skrajni nevarnosti. Vedela je predobro, da je to za njo edini ugodni trenutek, ker narod nima sredstev in možnosti, da bi njeno delo v kati zadržal.

Josip Vidmar je stal na čelu Osvobodilne fronte, ki je začela svoj osvobodilni boj s pobijanjem nasprotnikov komunizma, ne z vojaškimi nastopi proti Nemcem in Italijanom. Zaveda se predobro svoje odgovornosti, zato skuša to dejanje zaviti v „nagonski“ nastop slovenskega naroda, v „herojski trenutek“ slovenske zgodovine. Slovenski narod je ta „herojski“ nadih, ki ga mu je vsilila Komunistična partija, stal preko 100.000 mrtvih, pa pri tem še slovensko Korško, Trst in Gorico, ki jih zahodni zavezniki s Sovjetsko zvezo povezani ko-

Mednarodni finančni fond je v torek pozval britansko in za njo ameriško vlado, naj čim hitreje in najstrožje rešita problem britanskega funta in z njim ameriškega dolarja, da tako svobodni svet rešita težke gospodarske krize. Johnson je napravil nekaj kratkih potovanj po državi in govoril predstavnikom ameriških sindikatov, pozivajoč jih, naj ne zahtevajo velikih in hitrih povišanj delavskih plač, da ne bi s tem povzročili inflacije ameriškega dolarja.

V Londonu se je v torek začela konferenca vseh predsednikov britanskega Commonwealtha, na kateri je bilo na dnevnem redu tudi vprašanje funta šterlinga. Neprijetno je presenetila zborovalce novica o umoru južnoafriškega predsednika dr. Verwoerda. V južnoafriškem parlamentu v Capetownu ga je namreč z nožem umoril neki Demetrijs Stafendas, po rodu Grk, ki ga je policija takoj aretirala. Kakor je znano, je bil umorjeni dr. Verwoerd hud sovražnik črncev ter je južnoafriška vlada pod njegovim predstvom vodila politiko nasilne ločitve črncev od belcev.

tu v govoru izjavil, da „bom, čim mi bodo pokazali datum prenehanja gverilske infiltracije v Južni Vietnam, določil tudi jaz datum umika ameriških oddelkov iz Vietnama“.

Nekateri ameriški senatorji se zavzemajo, naj bi se De Gaulle in Johnson sestala na konferenco ob priliki De Gaullovega potovanja skozi karibsko področje, ko se bo vračal iz Azije, odločeno novih francoskih atomskih poskusov na Pacifiku, domov v Francijo.

Medtem se je vojna v Vietnamu nadaljevala z vso srčnostjo. Ameriški bombniki so izvedli nove silovite napade na vojaške objekte v Severnem Vietnamu, na morju v zalivu Tonkin pa so potopili več komunističnih ladij. V zvezi z letalskimi napadi na ladje v tonkinskem zalivu je kitajska vlada objavila, da so ameriška letala napadla in potopila dve kitajski ladji in več vietnamskih in zagrozila, da ne bo več mogla zadrževati „ljudske jeze“.

Ameriški vojaški krogi niso potrdili točnosti kitajskih navedb, poudarili pa so, da je zanimivo, da je pekiška vlada protestirala zaradi dozdevne potopitve dveh kitajskih ladij šele več dni po ameriškem letalskem napadu na tem področju.

Čilski notranji minister Bernardo Leighton je izjavil, da na čilskem drž. področju ne more imeti sestanka nobena tuja politična stranka. Ta ministerva izjava je v zvezi z namero argentinskih peronistov, da bi se sestali v Čilu in znova razpravljali o možnosti Peronove vrnitve.

komunistični Jugoslaviji niso marali dati! Katoliški tabor na Slovenskem ni bil nikak narodni izdajalec, bil je branilec njegovih osnovnih pravic, on ni začel državljanske vojne, ampak je segel po orožju le v obrambi lastnega „življenja“.

Laži o škofu Rožmanu in njegovim duhovniškim so posebno ogabne, ker se rdečim oblastnikom v Ljubljani kljub vsemu naporom v vseh teh letih ni posrečilo za nje navesti niti enega trdnega primera, ki jim naj bi nudil kako osnovo.

V državljanski vojni v Sloveniji je bilo veliko prelivanja krvi, bila so nasilja, bili zločini in umori vseh vrst, do neke mere so jih zagrešili tudi nasprotniki partizanov, toda Josip Vidmar in njegovi komunistični tovariši so edini, ki so dali že po končani vojni, že po doseženih zmagi, pomoriti nad 10.000 slovenskih mož in fantov le zato, kar so bili njihovi politični nasprotniki. Odgovor na ta strahoten zločin ne more oprati nobeno modrovanje ali „premišljevanje o Svetem Urhu“, tudi ne očitjanje izdajstva slovenskemu katoliškemu taboru in očitjanje izdajstva krščanske morale slovenski katoliški duhovščini. Ostalo bo zapisano v slovenski zgodovini za vse bodoče rodove.

Am. D.

I Z T E D N A V T E D E N

Pavel VI. je v nedeljskem govoru ob podelitvi blagoslova na Trgu sv. Petra zbrani ljudski množici obžaloval, da v svetu „velike dobre ideje izgubljajo veljavo“ vsled „jačanja idej, ki vsebujejo katastrofalno silo“. Po papeževih izjavah so „dobre ideje“ naslednje: ideja trajnega miru, pravičnosti, svobode in bratstva med narodi; ideja učinkovite razorožitve, da bi bilo mogoče še bolj priskočiti na pomoč trpečemu ljudstvu v gospodarsko manj razvitim državam; ideja zdrave morale za družbo v umetnosti in vzgoji; ideja socialnega reda s sodelovanjem vseh ljudskih slojev in „še mnogo drugih“. Za ideje z nevarno silo pa med drugim smatra: tekmovalne v oboroževanju z atomskim orožjem, rasizem, nacionalizem, načrte za revolucije itd. Svoj govor je zaključil s prošnjo Bogu, „da bi dobre ideje znova zadobile svojo jasnost in veljavo, da bi se njihove želje, ki jih je Kristus polžil v srca ljudi, vedno ohranjale in izvrševale.“

V Brazilu so imeli v soboto, 3. septembra, volitve guvernerjev v dvanajstih državah. Izvoljeni so bili samo kandidati vladne stranke, ker je opozicijska stranka Brazilsko demokratsko gibanje volitve bojkotirala. Volitve bo-

dočega brazilskega predsednika bodo pa 3. oktobra. Volili ga bodo poslanci in senatorji zveznega kongresa.

V Caracasu v Venezueli je IV. latinsko ameriško zborovanje Krščanskega družinskega gibanja. Kongresa se udeležuje nad 1600 delegatov, na njem pa razpravljajo o vseh vprašanjih, ki so v zvezi z družinskim življenjem in vzgojo otrok.

ZDA je določila 696.500.000 dolarjev kot pomoč Zvezi za napredek za gospodarski, socialni in kulturni dvig ljudstev Latinske Amerike. Senator Javits je predlagal, naj bi te pomoči ne dobivale tiste države, v katerih vojska zruši ustavno vlado. Senatorjev predlog je bil očitno naperjen proti Argentini. Večina senatorjev in poslancev ga je zavrnila.

U Thant, glavni tajnik Organizacije združenih narodov, je objavil svojo odločitev, da ne bo ostal več na položaju glavnega tajnika omenjene mednarodne ustanove. Svojo odločitev naslanja na ugotovitve, da njegova mirovna prizadevanja v Vietnamu niso uspela. ZDA z ostalimi članicami ZN si prizadevajo, da bi U Thanta pregovorile, naj bi ostal še naprej glavni tajnik ZN.

Iz življenja in dogajanja v Argentini

Argentinsko-čilski dialog

V soboto, 3. septembra, je bila istovrstno v Buenos Airesu in Santiagu de Chile objavljena vsebina pisma, ki sta si jih izmenjala general Onganía in dr. Eduardo Frei, argentinski ter čilski predsednik.

Povod za ta pomembni dogodek je dal argentinski predsednik gral. Onganía s svojim pismom dr. Freiu. V njem omenja težnjo obeh narodov, da bi živel v prijateljskem sodelovanju. Te odnose so pa od časa do časa motili obsejni incidenti zaradi nejasne razmejitve med obema državama. Gral. Onganía zato dr. Freiu predlaga, da je treba odstraniti vzroke za take spore. Prosi ga naj s svoje strani stori vse, da bi se to izvedlo, da bi prijateljstvo med obema državama temeljilo še na trdnjših osnovah.

Dr. Frei je takoj odgovoril na pismo grala. Onganije. V njem pravi, da obe državi loči 5.400 km dolga meja. Ena najdaljših na svetu. Z veseljem sprejema ponudbo argent. predsednika za odstranitev vzrokov, ki so doslej motili prijateljske odnose med obema državama. Je mnenja, da bi v tem pogledu lahko začela kar z delom razmejitvena komisija, ki sta jo določili vladi obeh držav zaradi lanskim incidentov na jugu. Je tudi za to, da se uredi razmerje v prelivu Beagle. Pozdravlja odkrite besede argent. predsedniškega tovariša in iskren dialog, ki se je s tem med obema začel, ki lahko prinese samo koristi obema državama.

Časopisje obeh držav gornjemu dogodku pripisuje velik pomen.

Kolektivna pogodba za kovinarje

Predsednik države gral. Onganía, minister za gospodarstvo dr. Nestor Salimei ter predstavniki težke in lahke industrije in predstavniki kovinarskih sindikatov z glavnim tajnikom Av-

gustom Vanderjem na čelu so v ponedeljek podpisali v predsedstvu vlade novo kolektivno pogodbo za kovinarje. Ob podpisu pogodbe je imel gral. Onganía govor, v katerem je navajal, da nova kolektivna pogodba za kovinarje prinaša mir in zboljšanje gmotnega položaja nad 250.000 družinam v državi. Povdarjal je dalje izreden pomen skupnega sodelovanja in nastopanja lastnikov tovarniških obratov ter delavstva. Samo na ta način bo mogoče priti do reprezentativne avtoritete, ki jo hoče imeti ljudstvo. Take skupne ustanove bodo skrbno pazile na koristi tako podjetnikov, kakor delavcev, se pravi vse skupnosti, kar želi doseči sedanja revolucija, da bi prišlo do vsestranskega napredka in zboljšanja v državi. Gral. Onganía je tudi napovedal, da bo vlada podprla lahko industrijo s kreditom 5 milijard pesov. O pomembnosti dogodka je govoril tudi glavni tajnik kovinarskega sindikata Vando ter navajal, da morda vsi ne bodo s kolektivno pogodbo zadovoljni, vendar je za silen korak naprej, da se doseže splošno gospodarsko zboljšanje v državi.

V nekaj vrstah

Predsednik je imenoval več svojih veleposlanikov v svetu. Za argentinskega veleposlanika v ZDA je imenovan biv. min. za gospodarstvo ing. Alvaro Alsogaraj, v Brazilu dr. Mario Amadeo, biv. zunanji minister v vladi Edwarda Lonardija, pod dr. Frondizijem pa stalni argent. zastopnik pri ZN. Za veleposlanika v Rimu je pa bil prejšnji teden imenovan dr. Francisco Ramos Mejia, vplivna osebnost biv. kršč. demokratske stranke v Argentini, ki je znan tudi Slovincem s svojimi predavanji o argent. politični problematiki.

V Buenos Airesu je umrla v ponedeljek 6. septembra ponoči soproga bivšega predsednika Arturja Illije ga Silvia E. Martorell. Bolehala je za rakom.

Boletín Informativo de Eslovenia Libre

Ob koncu avgusta je začel izhajati „BOLETIN INFORMATIVO DE ESLOVENIA LIBRE“ z namenom, da seznanja vplivne ustanove, osebnosti in časopise v špansko govorečem delu sveta z resničnim stanjem ter objektivnim prikazom razmer v sedanjí Sloveniji in Jugoslaviji, kjer vlada komunistična diktatura.

„Boletín Informativo“ bo izhajal od časa do časa, vendar ne več kot dvajsetkrat na leto. Uredništvo je prevzel član uredniškega odbora Svobodne Slovenije in tajnik svetloboškega inštituta na Katoliški univerzi v Buenos Airesu g. Pavel Fajdiga.

Prva številka „Boletina Informativo“ je priložena tej številki Svobodne Slovenije za vse naročnike lista, da ga spoznajo in izročijo kakemu svojemu prijatelju ali znanцу, ali pa poš-

ljejo na naslov, kamor se jim zdi primerno.

Naslednjih števil „Boletina“ naročniki brez izrecnega naročila ne bodo več prejeli. Zato prosimo, da nam sporočijo, če želijo tudi v bodoče dobivati „Boletín“ in na kateri naslov ali naslove špansko govorečih oseb naj ga pošljamo, če ga bodo oni plačali. Cena za posamezni izvod bo okrog 50 pesov in letalska poštnina.

Za izdajanje Informativnega biltena smo se odločili na ponovno prigravarjanje in vzpodbijanje naših prijateljev, ki so utemeljevali njegovo potrebo.

Informativni bilten pa bo mogel izhajati le, če bo zadosti podpornikov, ki bodo naročili in plačevali posamezne številke ali prispevali za tiskovni sklad.

Svobodna Slovenija

Tito napoveduje čistko

Zveza komunistov Jugoslavije je v hudi krizi. Pretresajo jo notranji spori, in odločna operacija z odstranitvijo Raskovića, do pred kratkim vsemogočnega šefa kom. tajne in javne policijske sile ter njegovih ljudi v UDBI, po posameznih ministrstvih, zlasti v zunanjem, in v sami Titovi okolici med njegovimi pobožniki, gotovo ni ostala brez posledic. Razen tega so vedno pogostejši glasovi na Hrvatskem in Sloveniji proti nadaljnjemu gospodarskemu izmaganju teh državnih področij v korist ostalih republik. Pa tudi narodnostna vprašanja so še daleč od tega, da bi bila zadovoljivo rešena, čeprav Tito ob vsaki priložnosti poudarja kot eno „največjih pridobitev osvobodilnega boja“ — ustvaritev bratstva med jugoslovanskimi narodi. V partiji sami med komunisti ni nikogar več, ki bi delal iz idealizma. Vse se peha za pridobivanje in uživanje materialnih dobrin; ohranitev sedanje oblasti, sedanjih položajev je postalo vodilno geslo vseh komunističnih funkcionarjev.

Krizo v Zvezi komunistov Jugoslavije je povečal še 32 letni biv. profesor za drske univerze Mihajlo Mihajlov s svojo odločno zahtevo po uvedbi večstrankarskega sistema v Jugoslaviji ter v izdajanju socialistične demokratske revije, okoli katere naj bi se zbrala vsa opozicija v Jugoslaviji proti Zvezi komunistov.

Akcijo prof. Mihajlova so komunisti spočetka skušali smešiti. Pa so s takim početjem hitro prenehali, kajti ugotovili so, da je zahteva Mihajlova po demokratizaciji političnega življenja v Jugoslaviji med narodi Jugoslavije naletela na možno odobravanje. Ljudje so pač vzeli za res Titove napovedi o nujnosti nadaljnega demokratiziranja javnega življenja. Da je bila vse to samo prevara, pesek v oči ljudem doma, še bolj pa svetovni javnosti, so pokazali naslednji dogodki, ko je policija Mihajlova zaprla in državni tožilec proti upornemu profesorju že pripravlja obtožnico, na podlagi katere ga bodo obsodili in potisnili v ječo. Po zadnjih poročilih od doma, bo verjetno proces proti njemu še ta mesec. Toda s tem problemu komunisti ne bodo rešili, kajti ideje, zahteve po življenju v svobodi, demokraciji pač ni mogoče uničiti z zaporom njihovih glasilnikov.

Kako močno so se komunisti zavedli svoje nemoči in ugotovitve, da so velika manjšina med narodom, potrjuje dejstvo, da so komunistične celice strogo zabičevale komunističnim oblastem, da morajo skrbno paziti, da njihove zahteve po nastopanju proti Mihajlovu in ostalim članom njegove skupine ne bi prišle v javnost, da bi zanje zvedelo ljudstvo.

Da gre notranji razkroj Zveze komunistov naprej, potrjuje zadnji Titov govor v Murški Sohoti v četrtek, dne 1. septembra. V govoru je Tito odkrito priznal, da je komunistična partija izgubila svoj vpliv in pomen na ljudstvo

in da jo bo treba preosnovati „od vrha do tal“, da bo postala znova učinkovita in da bo imela znova „razlog za obstoj“. Doslej se je po Titovih izjavah partija koncentrirala na večanje števila članstva, ni pa skrbela za njegovo kvaliteto. „Bili smo izpostavljeni vrsti nasprotujočih si teorij proti partiji, proti temu se pa nismo upali nastopiti. Tega

mora biti sedaj konec,“ je zavpil Tito. S temi besedami je Tito napovedal veliko čistko, ki jo bodo začeli. To se pa z drugimi besedami pravi, da bo razpadajoči komunistični kadaver skušal držati po konci še z novimi nasilji nad narodi Jugoslavije.

Pa tudi to ne bo nič pomagalo, ker je ni sile na svetu, ki bi mogla zatreči željo in zahtevo naroda po svobodi in demokratskem režimu.

Ljubljanski nadškof dr. Pogačnik na obisku v ZDA

Na povabilo marquetteške škofa msgr. Thomasa Noa je 25. avgusta t. l. prišel na obisk v ZDA ljubljanski nadškof msgr. dr. Jože Pogačnik v spremstvu Darka Slapšaka, župnika s Primškevega, brata g. Julija Slapšaka od Sv. Vida v Clevelandu. Letalo švicarske družbe je pristalo na čikaškem letališču O'Hara. Tu je nadškofa pozdravil frančiškanski komisar p. Aleksander Svete, lemontski gvardijan p. Blaž Čemažar, od sv. Štefana župnik p. Tomž Hoge in p. Vendelin Špendov, od Sv. Jurija p. Hieronim Selak in p. Otilio Hajnšek, s katerima je bil tudi g. Julij Slapšak.

Na poti v Chicago se je letalo ustavilo za eno uro v Montrealu v Kanadi, kjer so ljubljanskega nadškofa pozdravili farani slovenske fare sv. Vladimirja

z župnikom g. Stankom Boljkom CM na čelu. Nadškof dr. Pogačnik se je iz Chicaga odpeljal v samostan slovenskih frančiškanov v Lemont, odkoder je v naslednjih dneh napravil obisk tudi čikaškemu nadškofu Johnu Codyju, v ponedeljek, 23. avgusta, je pa odšel v Marquette k škofu msgr. Thomasu Noa, ki ga je povabil k sebi na obisk, da prisostvuje njegovi zlati maši ter da si ogleda področja, po katerih je med Indijanci misijonaril škof Friderik Baraga.

Ljubljanski nadškof dr. Pogačnik bo med svojim bivanjem v ZDA obiskal tudi Cleveland, kjer bo gost v slovenski fari pri Sv. Vidu. V njem bo ostal 5 dni, nato se bo pa 5. oktobra vrnil v Ljubljano.

Ob 20-letnici smrti generala Rupnika in dr. Hacin

Pod predsedstvom komunističnega partizanskega kapetana dr. Helija Modica je bil v dneh od 21. do 30. avgusta 1964 v Ljubljani proces proti Erwinu Rösenerju, predstavniku nacistične oblasti med okupacijo v Sloveniji. Da bi komunisti pred zunanjim svetom še bolj omadežavali čast svojim idejnim in političnim nasprotnikom so skupno z Rösenerjem postavili na zatožno klop še generala Leona Rupnika, dr. Lovra Hacin in Milana Vizjaka, škofu dr. Gregoriju Rožmanu in dr. Mihi Kreku so pa „sodili“ v odsotnosti.

V tem procesu so bili gral. Rupnik, dr. Hacin in Rösener obsojeni na smrtno kazni, ostali pa na večletne zaporne kazni.

Prav te dni je tako poteklo 20 let od tedanje komunistične sodne farse. 20 letnice smrti grala. Rupnika sta se v Argentini spominjali obe borčevski organizaciji.

SPOMINSKA PROSLAVA DSPB

Društvo slov. protikom. borcev v Buenos Airesu je imelo spominsko proslavo skupno z občinim zborom dne 27. avgusta v Slovenski hiši. Najprej je bila spominska maša za vse padle, ki jo je daroval direktor msgr. Orehar. On je tudi med sv. mašo imel priložnost pridigo. Po maši je bila spominska proslava pred spomenikom padlih, kjer je v imenu DSPB govoril Pavle Rant takole:

Bratje! Z žalostnimi srci, a ponosnim čolom stojimo pred spomenikom padlih. Žalostni zato, ker se nam pred očmi po-

raja obrazi prijateljev, znancev, ki jih ni več: ubil jih je komunizem. Ponosni zato, ker stojimo pred spomenikom njim v čast, nam v vzpodbudo, spomenikom, ki je delo vsega ljudstva v Argentini, delo, izpeljano v okviru našega društva.

ZDSPB kakor vsa v njej včlanjena društva so združenja vseh, ki so se borili proti komunizmu. Vseh, ne samo enega izseka naše zgodovine, saj je tudi naš boj proti komunizmu ena sama celota: od dne, ko se je prvi kmečki fant brez posebne univerzitetne izobrazbe dokopal do spoznanja, da se mora upreti komunizmu, do nastanka Vaških straž, do štajerskega bataljona, do domobranstva in udarnih bataljonov pa do Slovenske narodne vojske, ki je potem končala pod streli poklicnih strahopetcev: vse to je ena sama dolga črta trpljenja in groze in nemogoče si je zamisliti, da bi samo za hip pozabili eno obdobje ali da bi drugo obdobje zameglilo tretje. Vse je en sam junaški podvig slovenske svobodne duše.

Vseh teh se danes spominjamo, ki so odšli pred nami. Še posebej pa se nocoj spominjamo dveh mož, katerih dvajsetletnico smrti bomo obujali prihodnje dni: upravnika dr. Lovra Hacin, ki je znal ustvariti tak varnostni zbor, da je KP pred njim zlezla na kolena, obenem pa doumel pred komunističnim sodiščem postaviti podobo izklesanega javnega delavca. In spominjamo se ustanovitelja domobranstva generala Leona Rupnika, kot človeka, ki se je žrtvoval z vsem svojim žitjem in bitjem, in kot vojaka,

Domovine ne ljubimo zato, ker je lepa ali bogata, niti ne zato, ker je slavna in mogočna, niti ne zato, ker ima visoko kulturo ali veliko blaginjo, pač pa zato, ker je naša domovina. Domovino bi morali ljubiti tudi, če bi bila uboga in šibka, brez slavne zgodovine in velikih mož, tlačena in razkosana, kajti vseno bi bila naša domovina, zemlja naših očetov, „mati domovina“! Svojega jezika ne ljubimo zato, ker je lep in blagodeen, pač pa zato, ker je jezik naših mater! Svojega naroda ne ljubimo zato, ker je veljaven v svetu, mogočen in slaven, ampak zato, ker je naš narod, ker smo iz njega izšli in ker v njem živimo.

„O domoljubju“, Mladika, Trst, št. 5, 1966, str. 91.

ki nam je dal prvo slovensko vojsko. To je namreč domobranstvo bilo. Dobrih dvanajset let je minilo, odkar so prvi slovenski fantje in možje pod svojo zastavo osvobodili Maribor in se borili na Koroškem, ko je general Rupnik iz vrst prostovoljcev ustvaril udarno armado: v tem je veliki pomen domobranstva, poleg neizmernih zaslug v boju proti komunizmu: domobranstvo je bilo prva slovenska vojska in pokojni general njen prvi poveljnik.

Domobranstvo je zato našemu narodu prirastlo v srce, ker mu je vzbu-jalo čut varnosti, smisel za žrtve. Zato je tudi domobransko obdobje najmočnejši izsek našega boja proti komunizmu, še posebej tudi zato, ker je njegova grozna smrt po končani vojni pomenila prelomnico v naši narodni zgodovini.

Zatem so vsi navzoči zapeli: Gozdčič je že zelen.

Nato je bil občni zbor, o katerem poročamo na drugem mestu.

ZADUŠNICA ZA GENERALA RUPNIKA

Po naročilu družine grala. Leona Rupnika je bila ob 20 letnici njegove smrti v soboto 3. septembra ob pol šestih uri zvečer v moronski stolnici. Imel jo je kaplan g. Franc Himmelreich. Prisostvovali so ji vdova ga. Olga in ostali v Argentini živeči člani Rupnikove družine. Prav tako so bili navzoči člani starejšinstva DSPB s starešino Bogom Pregljev na čelu, od DSPB Tabor je pa bil navzoč starešina Ivan Korošec.

SPOMINSKA PRIREDITEV DSPB TABOR

Pripravilo jo je DSPB Tabor v nedeljo, 4. septembra, dopoldne v Slovenski hiši. Ob 9.30 je bila najprej sv. maša. Imel jo je msgr. Anton Orehar. V cerkvenem govoru je razvijal misli o sedanjih nalogah slovenske demokratske emigracije za koristi slovenskega naroda ob spominu na medvojne dogodke z združitvijo vseh tvornih slovenskih sil v medsebojnem razumevanju in spoštovanju. Med mašo je prepeval pevski zbor Gallus pod vodstvom dr. Savellija.

Spominska proslava je bila pred spomenikom slovenskim junakom. Poleg njega je bila na steni obešena slika generala Rupnika med argentinsko in slovensko zastavo, pod njo pa šopek nageljnov, ki ga je pozneje prejela pokojnikova vdova. Prvo vrsto so zasedli

člani pokojnikove družine: vdova ga. Olga, generalova sinova Vule in Evgen s svojima soprograma, hčerka Ksenija z možem dr. Kociptom ter pokojnikov vnuk dr. Suvajdič z ženo, msgr. Orehar, msgr. Kovačević ter župnik Albin Avguštin.

Spominsko prireditev je začel s pesniško zasnovanim govorom Ivan Korošec. Gallusovi pevci so zapeli pesmi Blagor mrtvim in Ecce quomodo moritur iustus. Frido Beznik je z občutjem recital odlomek iz Kalinove Črne maše, tercet sester Zajčevih iz San Justa pa zapel za to žalno prireditev napisano in uglasbeno pesem o slovenski domovini, domobrančih in generalu Rupniku.

Spominski govor je imel pesnik Igor. Začel ga je z besedami, da to spominsko prireditev pripravljajo gralu Rupniku, pred spomenikom slovenskim junakom. Zato naj ta „prostor svobodnega slovenstva in ta spomenik vsem slovenskim protikomunističnim herojem vsaj ta hip predstavlja neznani grob mrtvega generala in vseh njegovih pobitih vojakov, njegovih domobrancev in vseh, ki so v tej ali oni vojaški ustrojni padli v gigantski borbi proti komunizmu“.

V nadaljnjih izjavah je prikazal „leta strahote in čase silnega slovenskega trpljenja“ in nastop grala Rupnika v njem. Poudarjal je, da „gral. Rupnik prehaja v zgodovino“ in da „nobena politična struja, noben prevrat časa mu mesta v zgodovini ne bo mogel odvzeti“. Naglašal tudi, da bo „zgodovina sodila njegovo delo in žrtve. Mi pa, zvesti in hvaležni, ki smo se po 20 letih zbrali, da počastimo njegov spomin, obljublamo svojemu mrtvemu generalu in očetu: ostajamo borci — protikomunisti: za Boga, za narod, za domovino. Ostajamo bratje: naše desnice so vsem borem in vsem Slovincem in vsem slovenskim bratom odprte v pošten, iskren pozdrav.“

Zaključil je govor z vzklikom: „Vojaški pozdrav in slava generalu Rupniku, večni mir in pokoj vsem mrtvim borem, vsem, ki so padli v obrambi miru in čiste slovenske zastave, za pravo svobodo in zmago miru.“

Ivan Korošec, Lovro Tomažević in Marjan Amon so nato položili velik venec rdečih nageljnov pred spomenik, nakar je žpk. g. Albin Avguštin za rajnega generala Rupnika izmolil molitve Reši me. To pesem so Gallusovi pevci tudi peli.

S pesmijo Oče, mati, bratje in sestre, je bila spominska prireditev zaključena.

Janez Jalen

Trop brez zvoncev

Povest

Peter se je spustil v tekmo, ki ji je bil dostikrat la. stežka kos. Koj prvi teden ga je hudo vilo.

V nedeljo po jutranji maši ga je prosił Čudnik, če bi mogel priti pomagat seč v Ukanc. Ni lahko obljubil, odrekel pa tudi ni rad. Bi morebiti Jernej mislil, da se je prevzel. Utegnil bi zameziti. Za vselej bi izgubil dokajšnji letni zaslužek pri Čudniku. Najbolj nerodno je bilo Petru, ker so pogovor poslušali tudi taki, ki so se začeli zanimati za vsak njegov korak. Znojevemu Martinčku so se kar oči zasvetile. Da bo že pripravil koso, kladiva in osekline, naj Jernej vse skupaj grede vrže na voz, če njega samega ne bo več doma, je glasno povedal Peter, da so slišali vsi naokrog. Zjutraj pa, da bo že s'kušal zgodaj priti v Ukanc. Če bi ga pa kaj posebnega zadržalo, naj Jernej nikar ne zameri, je pristavil Peter in hudomušno pogledal Martinčka.

„Seveda, seveda,“ je razumel Petrovo namigavanje Čudnik. „Kadar boš hotel, boš lahko odložil koso, če se ti bo zazdelo, da te kliče služba.“

Poldne je slišal zvoniti Peter že na Zgornjem Vógarju. Kakor bi hotel opozoriti srnjad, naj bo nekaj dni čim bolj oprezna, je obhodil vsa ležišča in vzne-miril vso žival, da se je morala preleči. V roki je nosil glavico česna. Drgnil je z njo po deblih bukve in smrek in zasmrjal srnjadi priljubljene kraje. Ne toliko zavoljo divjadi same, kolikor za-

voljo Martinča in drugih, ki jih bo pa še vse drugače znal opozoriti nase.

Pozno popoldne je Peter ležal na Ražnovcu in gledal na jezero. Dvoje čolnov se je prepeljavalo po vodi. Na plitvini pod Vrtovinom so se kopali otroci. Peter se je nalezal, da je bil že ves trd. Hotel je se pobrati puško, ki je ležala v senci poleg njega, in oditi. Pa je zaslišal korake. Prepoznal je Martinča. Ni zastoj čakal. Potuhnil se je, kakor bi spal.

Znojev se je ujel. Kakor hitro je zagledal Petra, je prestopil s steze v travo in prišel hoditi po prstih. Očividno bi bil rad šel mimo loveca, ki ga je s priprtimi očmi vse čas opazoval. „Lej ga, Martinča!“ se je naredil Peter, kakor bi se bil pravkar zbujil. „Skoraj ustrašil sem se te, ko hodiš tiho, kakor bi zalezoval srnjaka.“

„Te nisem maral buditi. Vem, da si truden,“ se je hitro znal izgovoriti Martinč. Samo Peter mu ni verjel. Martinč tudi ne več Petru, da je spal. Zнала sta se pa oba dobro prenaresati. „Prisedi in malo počij!“ je prijazno povabil lovec Znojev in mu ponudil žganje.

Martinč je odločil na kosišče navezati koso, osekline in kladiva: „Saj res. Se bova kaj pogovorila.“ Prijel je za steklenico in nagnil. Pekoka pijača ga je stresla. Potegnil je zrak skozi nosnice: „Kaj pa tu naokrog tako po česnu zaudarja?“

„Klobaso, sem jedel prej.“ Peter ni

lagal. Res je malical klobaso. Ni pa dosti manjkalo, da mu ni ušel smeh. Spomnil se je, kako šele bo Martinč vihal nos, ko ovoha česenj na deblih ob posteljicah srnjadi.

Martinču se nekaj ni zdelo prav. Skoraj stavil bi bil, kaj je delal Peter. Pa ni maral niti z besedico namigniti. Preobrnil je pogovor. „Novo puško imaš, kakor vidim.“

„Ni nova pa tudi moja ni. K lovu spada. Rajni Matevž jo je nosil pred mano.“

„Rad bi jo pogledal, če mi jo zaupaš?“ Čudno se je spremenil Martinčev glas. Kakor bi se mu nabirala slina v ustih.

Za kratek hip je Peter podvomil. Puško mu je kar moral pokazati. Bila je pa nabasana. Če jo izprazni, se bo Znojevemu utaknilo. Za nezaupljivega strahopetca ga bo razglasil. Če mu jo ga izroči z vsemi naboji vred, mu utegne Martinč kakšno zagosti; muhast je dovolj. Da bi nanj streljal, se Peter ni prav nič bal. Sta se z Martinčem vedno dobro razumela. Ima pa nekaj za bregom. Sicer bo pa pazil na vsak njegov zgib. Ne bo ga prehitel. Peter se je tako naglo odločil, da Martinč njegovega obotavljanja še opazil ni. Pomolil mu je puško: „Le poglej jo. Samo pazi! Je nabasana. Cev obračaj proč!“

Martinč je previdno vzel puško v roke in kar koj ni vedel nič reči. Šele ko je puško na zunanje vse ogledal, se je domislil odgovora: „Sem mar otrok, da bi ne vedel, kaj je orožje.“

Po glasu je Peter spoznal, da je Martinč nameri odločiti ostrino. Vedel je pa tudi, da Znojev ne odneha rad in bo skušal doseči, kar se je namenil.

„Ali kaj dobro nese?“ je pogledal Martinč izpod čela.

„Mislim, da kar ne bo imela para v Bohinju.“

„Beži! Skoraj ne morem verjeti,“ je speljeval Martinček Petra.

„Pa poskusi.“

„Kam pa naj pomerim?“ Znojevemu so se od same zadovoljnosti razprla usta. „Če imaš kaj prida oko in mirno roko, onegale škora pod goščo ne smeš zgresti!“ je pokazal Peter s prstom okrog tri sto korakov oddaljen cilj.

Martinču se je kar samo smejala. Legel je v travo in naslonil puško na vzboklo rušo. Meril je dolgo in pre-mišljeno in prav počasi pritiskal s kazalcem na sprožilno. Rezko je odjeknil strel. Martinč je po navadi skrivnih lovec naglo pritegnil puško k sebi, kakor bi jo hotel skriti, čeprav se mu ni bilo treba tokrat nikogar bati. Pok se je razlegel daleč naokrog, zašel v Vóje in se odbijal od sten. Večkrat ga je prinesel odmev nazaj na Vógar. Peter je vedel, kam je udarila krogla. Videl je, kje se je iz razpadajočega štora pokadila trhlina. Pohvalil je Martinča: „Dobro si zadel. Še zajec bi bil padel, ne samo srnjak.“

Martinč je vrnil puško in spodbudil Petra: „Se ti poskusi!“

„Je škoda naboj,“ je odklonil Peter

tekmo. „No, pa saj ni več treba.“ Martinč se je zavedel, da mu je beseda ušla. Vstal je in šel pogledat na strel. Preden se je vrnil, je Peter natančno preudari njegov zadnji odgovor: „Aha!“ se je spreumel. „Martinč puško bolje pozna kakor jaz. Prav nič mu ni bilo za cilj. Samo za pok. Da ga nisem opozoril, bi

se bil naredil, kakor da se mu je puška sama sprožila. Saj je bil kar v zadregi. Pa jo je znal dobro izviti. Kar stavit grem, da je Martinč prišel vohat, če je vse varno. Vsaj eden, če ne dva ali trije grede še za njim. Puške bodo seveda poskrili. Dovolj glasno jih je go-svaril. Sem le radeveden, kako se bo izšlo.“

Na kopito puške je privreščala rdečerkla koblica, se nerodno prestopila z visokokolenčastimi nogami in odskočila nazaj v travo.

Peter je vstal in se pretegnil. Dvignil je puško, jo odpel, vzel iz nje prazen tulec in zasunil v cev nov naboj.

„Kaj mar že greš?“ se je oglasil Znojev. „Saj se ti še nikamor ne mudi.“ „Imaš tudi prav. Pravzaprav sem bil namenjen v dolino, pa je prav vseeno, če čez noč kar tu ostanem. Ti bom družino delal, da ti ne bo dolčas.“ Da bi zakril nagajiv smeh, ki mu je zaigral okrog ustnic, si je Peter začel vihati temne brke.

„Zavoljo mene se nikar ne zadržuj,“ se je branil Martinč lovčeve uslužnosti.

„Aha! Rad bi se me znebil, pa se me ne boš,“ je uganil Peter. Svoje misli pa je znal dobro prikriti. Ponorečeval se je iz samega sebe: „Ne bom nič zamudil, če noč na Vógarju prespim. Žene nimam, da bi jo skrbelo, kaj me je doletelo. Dekleta tudi ne, da bi šel vasovat. Moja družica je puška. Zvesta je, kakor bi nobena druga ne mogla biti. Po vseh samotnih potih me spremlja. Tesno se pritiska k meni. Res je bolj hladna, pa me zato živi. Kar nič me ni volja, da bi jo komu drugemu prepustil, čeprav je pravzaprav vdova.“

(Nadaljevanje prihodnjic)

Novice iz Slovenije

Naravna pravica

Zadnje čase smo precej brali o zahtevih, ki je povsem razumljiva, da morajo namreč tudi cariniki v Sloveniji obvladati slovenski jezik. V člankih o tem vprašanju pa me moti šibko, da ne rečem boječe utemeljevanje omenjene zahteve. Kot vzrok zanjo se namreč poudarjajo zamejski Slovenci, ki prihajajo k nam, pa niso večji srbohrvaščine. Iz tega bi sledilo, da se na Slovence v lastni republiki ni treba glede tega posebno ozirati, češ saj srbohrvaščino bolj ali manj obvladajo.

V Delu z dne 10. avgusta pa sem bral celo predlog bralca, naj bi dajali neslovenskim carinikom v naši republiki za znanje slovenščine posebno nagrado! Čeprav je imel ta predlog gotovo dober namen, ga je treba po mojem mišljenju odločno zavrniti. Saj bi pomenilo kaj takega težko diskriminacijo slovenskega jezika in hudo žalitev vseh Slovencev. Vprašajmo se, kdaj je še bil kak Slovenec nagraden za obvladane srbohrvaščine, za Slovenca, ki se zaposli v kateri drugi naših republik (tudi če po službeni potrebi), velja za samo po sebi razumljivo, da zna tamkajšnji jezik; carinik iz druge republike, ki se zaposli v Sloveniji, pa naj bi za znanje slovenskega jezika prejel nagrado?

Vsak komentar o tem je popolnoma odveč. Tudi je že skrajni čas, da ob takih priložnostih nehamo z argumentacijo, češ Slovencev je malo, zato se na njihov jezik ni treba ozirati. Predvsem vemo, da vsi južni Slovani skupaj ne štejemo niti za srednje velik evropski narod. Razen tega smo nedavno slišali od odgovornih visokih funkcionarjev opozorilo, da je socialistična Jugoslavija skupnost narodov, ki imajo vsi popolnoma enake suverene pravice, včevši tudi pravice njihovih jezikov. Povejmo torej brez ovinkov, da ima slovenski jezik v SR Sloveniji veljavo državnega jezika, ni nobena koncesija slovenskemu ljudstvu, ampak njegova naravna pravica.

(Zmagu Bufon, Delo, 12. 8. 66)

Letalska nesreča v Sloveniji

V bližini ljubljanskega letališča Brniki na Gorenjskem je dne 1. septembra kmalu po polnoči padlo na tla veliko potniško letalo britanske družbe Britannia, s katerim je prihajalo na počitnice v Slovenijo 110 britanskih turistov. Pri nesreči je izgubilo življenje 6 članov posadke in 90 izletnikov, med katerimi sta bila tudi dva novorojenčka para. Preživeli potniki so pri eksploziji in padcu letala ter požaru, ki je zajel razbite dele letala, zadobili hude poškodbe. Takoj po letalski nesreči so jih prepeljali na klinično bolnišnico v Ljubljano.

Visoko cerkveno odlikovanje

Papež Pavel VI. je 1. julija t. l. odlikoval z zlato medaljo za zasluge Ivana Dolenc, ravnatelja v p. dr. Andreja Gosarja, vseuč. prof. v p. in dr. Mateja Justina, zdravnika v p.

Za inozemske turiste je v Ljubljani največja zanimivost grad na zelenem

grču sredi mesta. Na to izletno točko prihajajo ali z avtomobili, ali pa peš po Ulici na grad. To ulico so pa v zadnjem času tako zanemarili, da je že podobna strugi hudournika ter je zaradi tega hoja po njej zelo naporna.

V Sloveniji se je 15. avgusta začela sezona obiranja hmelja, ki je letos zaradi ugodnih vremenskih razmer dobro obrodil ter je hmelj precej pridobil na teži. Letošnji pridelek bo zato večji od lanskega. Sodiijo, da bo samo v Savinjski dolini znašal pridelek kakih 2.400 ton suhega hmelja, t. j. približno 300 ton več kot lani. Poleg strojne obirave hmelja je bilo potrebnih še 15 do 18.000 obiračev. Iz Celja jih je do posameznih postaj do Polzele poleg rednih potniških vlakov odpeljalo več posebnih vlakov.

Gmotno slabše situirani študentje si tudi v Sloveniji pomagajo na ta način, da se med počitnicami zaposle po raznih podjetjih kot delovna sila, ki nam domača delavstva na dopustih. Iz prostostev te mladine je pa razvidno, da jih skoro vsa podjetja kruto izrabljajo. Opravljati morajo delo kot vsi ostali delavci, dobe pa samo polovico prejemkov ostalih delavcev. Razen tega tudi niso socialno zavarovani. Tako pod komunisti takoiimenovana družbena podjetja

Umrli so. V Ljubljani: Jože Tomaž, knjigovodja geološkega zavoda, Jože Gregorič, član požarno-varnostne službe, Marta Armič roj. Koželj, Anton Grum, kovinopasars, Edi Tomažič, predsednik občinske gasilske zveze Ljubljana-Moste-Polje, Amalija Danev roj. Tomše, Leopoldina Obratnovič roj. Vuga, Ivan Drnovšek, šolski nadzornik v p., Mihael Dobovišek in Slavko Papež, sodnik v p. v Celju, Terezija Smole roj. Novelli v Savljah, Anton Peterlin, žel. uslužb. iz Plešivice pri Grosupljem, Joži Vahčić, študent medicine iz Krškega (se ponesrečil v planinah), Ivo Snot, komercialist v p. v Mariboru, Jakob Šijanec, strojevodja v p. v Vikičah, Franc Modec, žel. uslužb. v p. na Rakeku, Justina Vojir roj. Fritz v Grosupljem, Alojzij Mustar iz Gorenje vasi pri Ivančni gorici, Alojzij Kranjc, nadzornik proge v p. v Kranju, Vera Štiglic, učiteljica v p. v Celju, Metod Škerjanec, biv. ravnatelj meščanske šole v Zagorju ob Savi, Pepca Prosenik roj. Zakrajšek v Trebnjem in Stane Smrke, mizar v Litiji.

SLOVENC V ARGENTINI

BUENOS AIRES

Občni zbor DSPB. Bil je 27. avgusta v Slov. hiši. Začel se je ob 20. Vo dil ga je starešina Bogo Pregelj ob lepi navzočnosti članov, dasi je bilo na sobotni večer, kar doslej ni bilo v navadi. Z občnega zbora so bila poslana pozdravna pisma direktorju msgr. Oreharju, predsedniku NO dr. Mihi Kreku, predsedniku ZDSPB Karlu Mauserju in vsem drugim bratskim društvom. Posebno pozdravno pismo je bilo odposlano tudi argentinskemu predsedniku generalu Onganiju.

Po podanih poročilih in krajši debati so bile volitve novega odbora, kjer je bila soglasno sprejeta naslednja lista: starešina Pregelj Bogo, Bras Rudi, Zorc

Sedmi slovenski dan v Kanadi

V Kanadi živeti Slovenci so ga imeli 7. avgusta letos na slovenski pristavi pri Torontu. Udeležilo se ga je veliko rojakov. Dopoldne je imel g. Janez Kogač, župnik v fari Marije Brezmadežne, mašo za žive in mrtve Slovence, popoldne pa je bilo slavnostno zborovanje.

Začel in vodil ga je Aleš Krek. Po odigrani kanadski in slovenski himni je povzel besedo Peter Markeš ter v imenu društev in organizacij narodno kulturnega značaja pozdravil vse navzoče.

Predsedujoči je nato pozdravil častne goste. Ti so bili: dr. Miha Krek, predsednik NO za Slovenijo, W. B. Lewis, zastopnik provinc. vlade, Len Baracca, zastopnik pokrajinskega direktorja mednarodne kat. ustanove Order of Alhambra, predstavnik Srbov Radović, Čehov Brouzek, duhovniki: župnika Janez Kopač CM in Andrej Prebil CM, I. Jan CM, prof. Al. Ambrožič, dr. Franc Blatnik, Ivan Marn, predsednik Društva Slovencev Baraga ter ing. Frank Grmek, starosta Slovenske telovadne zveze, Ciril Prezelj, predsednik DSPB, Anton Seničar, podpredsednik Hranilnice in posojilnice slov. župnij, Frank Osredkar, tajnik iste, Lojze Dolenc, predsednik Društva Slovenski dom, C. Soršak, predstavnik Slovenskega gledališča in Šulgoj, predsednik letoviškega odbora. Iz Clevelanda sta bila pisatelj Karel Mauser ter J. Melaher, iz Montreala pa g. Nija Natlačenova, vdova pa rajnem banu dr. Natlačenju.

Na slavnostnem zborovanju je prvi govoril predsednik NO dr. Miha Krek. Njegov govor v proslavo papeških socialnih okrožnic, o nalogah slovenske demokratske emigracije je slovenska množica sprejela z navdušenim odobravanjem. Dr. Krek je v govoru tudi odgovoril na grd napad Josipa Vidmarja, „po milosti kom. diktature predsednika Slov. akademije znanosti in umetnosti“ na rajnega škofa dr. Rožmana in slovenske demokratske politike ob knjigi štefanije Podbevškove o Sv. Urhu. Govor smo objavili v celoti v Svobodni Sloveniji št. 34, dne 25. avgusta.

Za dr. Krekom je govoril W. B. Lewis kot zastopnik pokrajinske vlade. Sledila je simbolična vaja deklet po napetu „Prelepa Gorenjska“. Naslednji govor je imel Jože Melaher, vodja odporniškega gibanja med okupacijo na

Franc, Urbančič Slavko, Kromar Boris, Rant Pavle, Skubic Tone in Campa Jože ter nadzorni odbor Benedičič Miha, Loh Maks in Kralj Janez.

Ob 22 je bil občni zbor zaključen s pesmijo Oče, mati.

Osebnosti

Družinska sreča. Groharjev sinček je bil krščen v nedeljo, dne 4. septembra, v Slovenski kapeli. Krstil ga je msgr. Anton Orehar, za botra sta pa bila Jože Lovšin in Angela Lovšin. Srečni ružini naše čestitke.

Sv. maša za Roberta-Boja Petrička po namenu mladinskih organizacij bo v soboto, 17. septembra, ob 19.30 v Slovenski kapeli.

štajerskem, nakar so znova nastopile mladenke s simbolično vajo Slovenka sem in rajalno točko.

Naslednje točke popoldanske prireditve je pripravila Slovenska telovadna zveza. Nastopili so naraščalniki in člani in pokazali lepe vaje na drogu, bradlji, konju ter z metom krogle in kopja. Za zaključek so ubrano zapeli pevci pod vodstvom Naceta Križmana.

† Miroljub Stamenković

ske vojske, Miroljub Stamenković, kapetan I. razreda.

Rajni Stamenković je pred vojno služboval kot častnik v kraljevi gardi v Beogradu. Poročen je bil s Slovenko go. Elco roj. Cerar, ki je bila pred vojno učiteljica v Zemunu.

Po izbruhu vojne je živel z ženo v Sloveniji. Odsel je takoj v ilegalo ter je

V mestu Sao Paulo v Braziliji je 21. junija po težki operaciji in hudem trpljenju v 56. letu starosti umrl previden s tolažili sv. vere aktivni častnik kraljeve jugoslovan-

Vsak teden ena

France Balantič

MOLITEV OB SONCNEM ZAHODU

Razvezal pred Teboj prošnja bom culo, naj romar se z molitvijo nasitim, z bandom svojih dni sem pred Teboj, nikoli več ne bo z viharjem plulo. Zda legel bom kot cvetoč negnoj, počijem v Tebi s srcem naj odkritim, v črni Tvojih rok se bo razsulo.

SLOVENC I P O S V E T U

ZDRUŽENE DRŽAVE AMERIKE

Gostovanje slovenskega okteta

Slovenski oktet iz Ljubljane je nedavno gostoval v ZDA. Priredil je koncerte v raznih mestih. O njegovem obisku v Washingtonu poroča št. 8 revije Zarja, ki je uradno glasilo Slovenske ženske zveze. Poročilo v angleščini je napisla Irene M. Planinšek. Objavljeno je na str. 179 ter se v prevodu med drugim glasi takole:

„Ceprav smatrajo Washington za kozmopolitsko in kulturno mesto, tukaj koncert ni bil na sporedu. Mislili smo že, da se bo oktet vrnil v Slovenijo, ne da bi pel v ameriški prestolnici. Na srečo se pa to ni zgodilo ter je 6. junija oktet prisel v Washington na hiter, toda zanimiv deseterini ogled našega lepega mesta. Čeprav je bil dan kratak, so bile na programu pogostitve, ogled mesta in sprejemi.

Oktet je bil počaščen s prigrizkom v novi Rayburnovi stavbi kongresa. Za vse to sta poskrbela republikanec J. Blatnik iz Minnesote in komisar Civil Service Lud Andolšek.

Popoldansko okrepčilo sta nudila na svojem domu g. in ga. Javornik. Dr. Valens Vodusek, glasbeni vodja okteta, je namreč brat ge. Javornikove in č. g. Vitala Voduska iz Kalifornije. Č. g. Vodusek je priletel v Washington na veselo snidenje vseh treh.

Ogled mesta je oktetu pripravilo več znanih Slovencev ter je oktet obiskal eno zanimivost za drugo, tako, da je mogel videti čim več in kar najbolj popolno v čim krajšem času.

Večerjo sta oktetu pripravila na svojem vrtu prof. in ga. C. Žebot. Tisti,

ki so imeli srečo, da so se udeležili večernega sprejema, so slišali oktet zapeti tri lepe pesmi iz njihovega velikega zbora slovenskih pesmi. In spet nam je bilo žal, da nismo mogli slišati celotnega koncerta.

Čeprav je bil obisk prekratek, je bil kljub temu srečen in lep dogodek za vse — dogodek, za katerega upamo, da se bo ponovil v bližnji bodočnosti...

Op. ur. Lud Andolšek je sin slovenskih staršev iz Calumet, Michigan. Član vlade je postal kot dober strokovnjak in odlični član demokratske stranke. J. Blatnik je poslanec republikanske stranke za Minnesoto. Je slovenskega rodu, po političnem prepričanju je pa socialist. Je velik prijatelj in zagovornik ateizma. Eden najbolj levičarskih članov kongresa, ki stalno nastopa v parlamentu v korist jugoslovanskih komunistov.

ŠVICA

V kraju Schaanen je nenadno umrla ga. Ivana Česnik, vdova po rajnem odvetniku in slovenskem pisatelju dr. Ivo Česniku, ki je umrl prav tako v Švici že leta 1952. Rajna zapuščina hčerko Cirilo poročeno z dr. Viktorjem Novakom. Sin Ivan, ki se je po II. svetovni vojni naselil v ZDA, je že pred leti umrl v Clevelandu. Naj počiva v miru.

VENEZUELA

Društvo sv. Cirila in Metoda je za 3. september pripravilo družabno prireditev. Čisti dobiček je bil določen za nakup zemljišča za dom.

ANGLIJA

Rev. Nace Kunstelj, slovenski dušni pastir v Angliji, je bil imenovan za Monsignorja. K visokemu cerkvenemu imenovanju iskreno čestitam!

Blagoslovitev novih prostorov slov. šolskega tečaja France Balantič v San Justu

Naš dom v San Justu praznuje letos 10-letnico svojega obstoja. Proslave tega jubileja ni mogel lepše začeti, kakor z blagoslovitvijo novih šolskih prostorov slovenskega šolskega tečaja France Balantič v nedeljo, 28. avgusta 1966.

Slavnost se je začela z mašo v župnijski cerkvi za žive in mrtve Slovence. Imel jo je krajevni slovenski dušni pastor g. Janko Mernik, pri njej je pel zbor slovenskih šolskih otrok pod vodstvom gđ. Angelce Klanškove, na orglah jih pa spremljal g. Rudi Bras.

V Našem domu je dopoldansko slavje začel tajnik šolskega odbora Srečo Belič z napovedjo spreda. Med petjem argentinske in slovenske himne sta učenci in učenka potegnili argentinsko in slovensko zastavo na drog. Zatem so otroci in povabljeni gostje odšli v prvo nadstropje Našega doma. Tu je vse, ki novih šolskih prostorov še niso videli, čakalo pravo presenečenje. Ob vstopu v srednje veliko dvorano, moderno zgrajeno in urejeno, jih je prevzelo pravo domače slovensko vzdušje, ki so ga povečevale še velike slike Gasparijevih slovenskih narodnih motivov, na zadnji steni dvorane pa naslikano slovensko ozemlje. Dvorana je zgrajena tako, da jo je mogoče razdeliti v štiri enake velike ločene prostore, t. j. v štiri razrede. Drugače pa bo lahko služila za kulturne prireditve. Sprednji del novih šolskih prostorov je bil pregrajen s trakom.

Tudi tu je najprej spregovoril Srečo Belič ter je s kratkimi besedami označil pomen slovensosti v naporih za ohranitev slovenskih narodnih in verskih tradicij, zatem pa napovedoval in povezoval posamezne točke, ki so bile naslednje:

Predsednik odbora Slovenskega tečaja France Balantič Albert Malovrh je pozdravil predsednika Zedinjene Slovenije, zastopstvo slov. dušnega pastirstva, Svobodne Slovenije, mladinskega odseka Zedinjene Slovenije in slovensko učitelstvo v šolskem tečaju v San Justu in v ostalih, ki delujejo na področju Vel. Buenos Airesa, navzoče predstavnike šolskih odborov, predstavnike slovenskih domov ter vseh ostalih slovenskih organizacij. Govorec o pomembnosti dogodka je navajal: „Že samo dejstvo, da se bo v teh prostorih posredovala našim najmlajšim sladka materina beseda, več, no lepa slovenska pesem in prava kršč. vzgoja, nam polni srca z radostjo in veseljem, kajti zdi se nam — in prav v teh trenutkih se bolj, da bi svojim sinovom in hčeram nekaj ukradli, če bi ne zgradili prostorov, v katerih jim bomo mogli vse to nuditi.“

Iskreno se je zahvalil vsem, ki so k temu na kakršen koli način pripomogli.

Gđ. Angelca Klanškova, voditeljica šolskega tečaja France Balantič, je prerezala trak, s čemer so bili simbolično

in uradno odprti novi šolski prostori v našem domu.

G. dr. Alojzij Stare jih je nato blagoslovil ter poudaril pomen tega dejanja. Prosil je Boga, naj bi razlival svoj blagoslov na te nove učne prostore, ki so v ponos slovenski skupnosti, na vse tiste, ki v njem poučujejo in na vse, ki jih obiskujejo sedaj in bodo to delali še pozneje.

Pesem „V jeziku sladkem, ki ga govorim“, ki jo je zapel šolski zbor god vodstvom gđ. Angelce Klanškove, je vzbudila splošno odobravanje.

Predsednik Našega doma Peter Čarman je naglašal, da je „v sklopu praznovanj desete obletnice Našega doma blagoslovitev šolskih prostorov, gotovo eden izmed najlepših dogodkov. Lepi in moderno urejeni prostori po zamisli biv. predsednika Toneta Oblaka so pravi biser, ki ga poklanjajo starši svojim najdražjim, da bi v njih spopolnjevali slovensko pesem in besedo in jo v istih prostorih izročali še poznim rodovom. Poleg spopolnjevanja v slovenski besedi pa naj bi se učili predvsem medsebojne ljubezni, ki jo med starejšimi tolikokrat pogrešamo ter spoštovanja in hvalečnosti do vseh, ki zanje žrtvujejo vse, kar največ morejo.“ Končno je poudarjal, da so novi prostori „sad žuljev in znojov vseh dosedanjih odbornikov glavnega odbora, članov Našega doma ter predvsem odbornikov sedanjega šolskega odbora s požrtvovalnim predsednikom g. Malovrhom na čelu“. Zaključil je pa

svoj govor s prošnjo in pozivom staršem, učiteljicam in odbornikom: „Vzgaajte otroke tako, da bodo znali varovati ta biser kot punčico v svojem očesu.“

Srečo Belič je znova povzel besedo. Kot tajnik šolskega odbora se je zahvalil tako predsedniku glavnega odbora Našega doma Petru Čarmanu, kakor tudi predsedniku šolskega odbora Albertu Malovrhu za vso naklonjenost šolskemu odboru ter za njuno prizadevanje, da so otroci v Našem domu končno dobili tako lepe, moderne in zdrave učilnice.

Bivša učenka šolskega tečaja France Balantič gđ. Anica Kremen je z občutjem recitirala Velikonjevo črtico Amerikanci.

Vodja mladinskega odseka Zedinjene Slovenije šolski nadzornik Aleksander Majhen je v svojem govoru navajal, da „domovi nosijo levji delež pri slovenskih osnovnih šolah: oskrbeti morajo čim boljše učilnice, krajevni sveti pa jih primerno opremiti. Zedinjena Slovenija skrbi predvsem za dobre voditeljice in učne moči, učne načrte in knjige, nujno potrebna razredna učila in spise, briga staršev pa je, da pošiljajo svoje otroke redno v slovenske šole, da otroci vestno vrše domače naloge in se marljivo učijo materinega jezika“. Izraža veselje, da je bil načrt za zgraditev novih šolskih prostorov v Našem domu izvršen v tako kratkem času. Pravi zanje, da so „najlepši, kar jih premorejo naši domovi. Pač Slomškovo vodilo: Malo govoriti — veliko delati“. V imenu Zedinjene Slovenije zaradi tega čestita tako predsed-

niku Našega doma Petru Čarmanu, kot predsedniku odbora šolskega tečaja Albertu Malovrhu, vsem odbornikom, kakor tudi staršem“. Poudarjal je dalje, da „še marsikje v Sloveniji nimajo za tolikšno število otrok toliko in tako lepih sob“. Pohvalno omenja dalje, da ima šolski tečaj lepo mladinsko knjižnico, med učili skioptikon in celo magnetofon. S čimprejšnjo opremo učilnic, jih je pa treba otrokom napraviti še privlačnejše, da bo „učiteljski zbor laže izpolnil geslo slovenske osnovne šole v izseljenstvu: vzgajati otroke v zavedne Slovence in verne katoličane“.

Gđ. Angelca Klanškova je označila blagoslovitev novih modernih šolskih prostorov v Našem domu za „praznik slovenske šole France Balantič“. V njih naj bi slovenski otroci „prisluhnili petju naše govorice; ob spoznavanju naših mogočnih gora, starodavnih gradov, pravilnih jezer in rožnih trat naj bi se jim budi domovinski ponos, a še bolj naj bi jih ta prežl po naši slavni, a vedno s trpljenjem zaznamovani zgodovini“. Svoj pozdravni nagovor je zaključila s prošnjo Bogu, „naj bi iz zavetja te slovenske šole odhajal nov rod, ki bo vreden izročil svojih staršev, izročil, ki smo jih kot verni Slovenci — žrtve brezbožnega komunizma, odnesli v tujino, ki bo zvest Bogu in domovini“.

Sledila je še zahvala učenke staršem, šolskemu odboru in odboru Našega doma za nove učne prostore, nato pa je bila pogostitev gostov ter ogled dvorane, ki jo tudi že urejajo.

OBVESTILA

Sobota, 10. septembra:

V Slovenskem domu v San Martinu ob 19.30 skiptično predavanje g. Marjana Marolta o kmečkih uporih.

Sestanek Slovenskega kat. akad. starešinstva ob 19 v Slovenski hiši. Posvečen bo debati o ustanovitvi slovenskega srednješolskega zavoda ter bodočnosti Škofjega zavoda v Adroguaju. Vabila so bila razposlana, če ga kdo ne bi dobil, naj vseeno smatra, da je povabljen in naj se sestanka udeleži.

Nedelja, 11. septembra:

Blagoslovitev Slomškovega doma. Začetek slavnosti in prireditve ob 10 dop.

V Slovenskem domu v Slovenski vasi ob 10.30 dop. predavanje g. dr. Vitala Ašiča o argent. dednem pravu.

Torek, 13. septembra:

Ob 20 važna seja športnih referentov

Sobota, 17. septembra:

X. kulturni večer ob 19 pri Bullrichu, Sarandi 41, Capital. Predaval bo g. Marjan Marolt o slovenskem gotičnem in renesančnem stenskem slikarstvu s skiptičnimi slikami.

Nedelja, 18. septembra:

Peti mladinski dan v San Justu Slomškova proslava slov. šolskih otrok v Slovenski hiši ob 4 popoldne. Družinski dan na Pristavi v Castellarju.

Sobota, 24. septembra:

Začetek orientacijskega tečaja za srednješolce zadnjih treh letnikov, ki mislijo nadaljevati študij na univerzi, ob 16.30 v Slovenski hiši.

Nedelja, 25. septembra:

Pomladanski piknik v Slovenskem domu v Carapachayu.

Vestnik SFZ

V. ŠPORTNI DNEVI

Zadnje tekmo v ping-pongu in šahu bi morala odigrati Morón-Carapachay in San Justo, a so Sanjuščani zamudili in s tem izgubili točko. Kljub temu da so bila prva mesta že odločena to zamujanje kaže na pomanjkanje športnega duha.

Končna lestvica v ping-pongu:

Odsaki	dob.	zgub.	točk	točk
Ramos Mejia	12	3	3	10
Slovenska vas	10	5	2	6
Morón-Carapach.	6	9	1	3
San Justo	2	13	0	0

Odsaki	dob.	iz.	zg.	t.	t.
Ramos Mejia	14	1	1	14,5	10
Slovenska vas	10	1	5	10,5	6
Morón-Car.	10	—	6	10	3
San Justo	5	—	11	5	0

S tem so 5. športni dnevi zaključeni, zavedati pa se moramo da se že sedaj pričanjajo 6. Kdor bi želel na prihodnjih doseči večje uspehe naj s treningom že takoj prične. Že od sedaj naprej naj o se sestavlja moštva in urila v skupni igri. Lepo možnost nam za to dajejo turnirji, ki jih pripravlja Naš Dom iz San Justa za deseto obletnico.

Jubilejno športno tekmovanje Našega doma v San Justu

V soboto, 19. sept., v Našem domu: ob 19: ženska odbojka: Lanús : Morón, Lanús : San Martin, San Justo : Morón.

ob 20: namizni tenis: turnir med vsemi sodelujočimi domovi.

ob 20: šah: San Martin : San Justo.

DAROVALI SO:

Namesto cvetja na grob Roberta-Boja Petrička so darovali Škofjegovu dijaškemu zavodu v Adroguaju: Industrialec g. Igor Domicelj \$ 3000.—, Sanmartinski odsek SFZ \$ 1.500.—, SKAD \$ 1000.— in družini Remec-Debeljak \$ 3.000.—.

Slovenski pevski zbor v San Martinu je daroval zavodu v Adroguaju 3.400 pesov namesto cvetja na krsto Brigite Gričarjeve.

SLOMŠKOV DOM • RAMOS MEJIA
Castelli 28 - Nedelja, 11. septembra

Vljudo Vas vabimo, da se v nedeljo, 11. septembra 1966, udeležite celodnevne slave ob petletnici naše ustanove. Ta dan bo slovesno odprt in blagoslovljen

NOVI SLOMŠKOV DOM

- ob 9: zbiranje pred pročeljem novega doma
- ob 10: slovesna otvoritev; nato na vrtu sv. maša
- ob 11: blagoslovitev poslopja in vseh prostorov
- ob 12: skupno kosilo
- ob 15: pričetek popoldanskega programa
- Po nastopu velika ljudska veselica

Rojaki! Veseli se pridružite onim, ki so s skupnimi naporii dvignili novo ognjišče naše kulturne rasti in dom prijetne družabnosti in domačnosti! Pripravljalni odbor

PETA VELIKA
SANMARTINSKA TOMBOLA

bo v nedeljo, 2. oktobra, popoldne ob 3

Na sanmartinski tomboli
za mal denar dobiš reči,
ki jih v Tvojem domu ni.
Le kupi vsak naj tablic več,
denarja s tem ni vrgel preč.

Po tomboli DRUŽABNI DEL s sodelovanjem
orkestra Edelweis-Planika
(bivši Moulin Rouge)

Prijateljem in znancem sporočamo žalostno novico, da je dne 21. junija 1966 umrl v Sao Paulu v 56 letu starosti na posledicah težke operacije in po hudem trpljenju, previden s tolažili svete vere naš dobi mož in oče, gospod

Mirosljub Stamenković

Vsem ga priporočamo v molitev in blag spomin.

Zalujoči:

Elca, žena;
Vladimir in Danilo, sinova

V zdravju svoje mladosti nas je nenadno zapustil naš dobi in zvesti tovariš, sodelavec

Robert - Boj Petriček

Spomin nanj bo ostal med nami vedno živ in nas bo neprestano vzpodbujal k delu za ohranitev slovenske mladine svojemu narodu.

S. F. Z.

Josip Stritar:

V SOLI

„Ti tam šesti v drugi klopi!
Koliko je šestkrat pet?“
Majhen mož na prste stopi:
„Šestkrat pet je trideset!“

„Vrane družijo se rade,
pet na smreki jih čepi.
Puška počí, ena pada,
koliko jih še sedi?“

Kaj se tebi zdi? — „Nobena!“
„Kaj? To v glavo mi ne gre!“
„Ena pada ustreljena,
druge štiri odlete.“

„Glej ga, glej, glavica bistra!
Majhen deček, velik mož.
S časom boš še za ministra,
ako vedno priden boš!“

Mirko Kunčič:

Modra roža
(Nadaljevanje)

Ančka tega ni vedela. Bila je trdno prepričana, da ji je ptičko poslal sam Bog in da ji bo ona pokazala pot k čudežni modri roži. Radostno ji je sledila. In nenadoma...

Ančka je ostrmelala: Ali ni to pot do rodne hiše? In tam... Kaj ni to mati? Radostno je vzkliknila in pospešila korake.

Res: tam je stala rodna hišica, pred

SLOV. PLANINSKO DRUŠTVO
se bo spomnilo sina svojega predsednika, člana S. P. D. in vnetega ljubitelja narave

Roberta - Boja
Petrička

v nedeljo, 25. septembra, ob 18 s sveto mašo v cerkvi sv. Rite v Boulogne sur Mere, ki jo bo daroval naš planinski župnik gospod Albin Avguštin.

Odbornike, člane in prijatelje vabi k sv. maši-zadušnici

S. P. D.

JAVNI NOTAR

Francisco Raúl
Cascante

Escribano Público

Pta. baja, of. 2

Cangalla 1642 Buenos Aires

T. E. 35-9827

Dr. FRANC KNAVS
ODVETNIK

Lavallo 1290, p. 12, of. 2, Capital

T. E. 35-2271

Uradne ure 17—20

Na telefonu tudi dopoldne

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Milos Stare
Redactor: José Kroselj

Redacción y Administración:
Ramón Falcón 4153, Buenos Aires
T. E. 69-9503
Argentina

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 5775
Concesión N° 3224
TARIFA REDUCIDA
Registro Nacional de la Propiedad
Intellectual No. 817.086

Naročnina Svobodne Slovenije za leto 1966: za Argentino \$ 1.400.—. Pri pošiljanju po pošti doplačilo \$ 100.—. Za ZDA in Kanado: 12 dolarjev za pošiljanje z letalsko pošto, in 8 dolarjev za pošiljanje z navadno pošto.

Talleres Gráficos Vilko S.R.L., Estados Unidos 425, Bs. Aires. T.E. 33-7213

Simon Rajer

uradni prevajalec

Uruguay 743, 5. nadst., pis. 506

9—12 15—18

Prevodi, dokumenti, vožnje, knjige, plošče.

Zahvala

Ko je v dneh 28. in 29. avgusta 1966 legal k poslednjemu zemskemu počitku naš sin, brat in ženin

Robert ml. Boj Petriček

je imel na poti v večno domovanje njega vredno, tako zelo bogato spremstvo: ljubezen vseh — tako mnogih — ki smo mu jo lahko dali na pot, prisotni ali v duhu, ko se je poslavljalo od nas. S to obilo in posvečujočo popotnico je stopil pred svojega Stvarnika, da ga tudi po njej presodi.

Njegovi stariši, brat in nevesta se vsem, prav vsem, pristrčno zahvaljujemo za vso toplino čustev, s katero ste ga obdali in napolnili vzdušje, iz katerega je prehajal iz svoje zemlje v večnostno bit.

Srčna hvala Tebi, dragi Dorijan, za Tvojo brezprimerno, bratovsko zavzetost v prijateljski naklonjenosti; hvala vsem, ki ste ga pričakali in sprejeli v našem domu, ob njem bdeli, ga kropili in z molitvijo izročali božji Dobroti; hvala planinskemu župniku g. Albinu Avguštinu in župniku g. Masciellinu, da sta v noči molila zanj molitve za rajne; hvala Vam, fantje, ki ste prijateljsko prečuli z njim to njegovo poslednjo domačo noč; hvala Tebi Alenka, Ančka, Susi in vsem dekletom, ki ste gospodinje našemu Boju za slovo in stregle njegovim pogrebnim svatom, hvala vsem, ki ste mu okrasili zadnje bivanje s cvetjem, ga poslovlili s pesmijo, spremili in nosili, da je tudi telesu njegovemu poslano s prijateljsko ljubeznijo in zvestobo; hvala Vam prijatelji, dr. Milan Komar, Zorko Simčič in dr. Angel de Bernardo, da ste pripraviili vse za Bojkovo poslednjo pot in nam bili v vsem tako zelo v oporo.

Posebej hvala gg. duhovnikom, msgr. Antonu Oreharju, planinskemu župniku Albinu Avguštinu in dr. Alojziju Starcu, da ste opravili zanj pogrebne obrede ter z molitvijo vrnili Bojevo dušo Bogu-Očetu in z blagoslovom njegovo telo Materi-Zemlji.

Hvala msgr. Oreharju za tolažbo ob odprtem grobu, Metki Smersujevi za planinske pozdrave in Jerneju Dobovškemu za mladinsko slovo.

Hvala vsem njegovim prijateljem, fantom in dekletom, pa tudi sodelavcem pri Mladinski vezi, ki ste mu kdaj v življenju in zdaj v smrti s svojo ljubeznijo vračali njegovo.

Zahvaljeni vsi, ki ste mu kdaj bili dobi tu ali v domovini. Hvala vsem prijateljem, sosedom in znancem, ki ste nam s tako čudovitimi dokazi svoje plemenitosti skušali lajšati naše gorje v besedi. Žrki ali misli zdaj, ko smo osiroteni po njem.

In končno naj se ob tej bridki priložnosti prav iskreno zahvalimo vsem Vam, kateri ste kot javni delavci vršili to zadolžitev tako, da ste z nauki in predvsem z vrednimi zgledi ohranjali temu našemu fantu in vsem slovenskim sinovom in hčeram, ki jim je usoda zdomstvo, vero v naše ideale, v naš narod, v poslanstvo naše skupnosti.

Mati Danica, oče Robert, brat Boštjan,
nevesta Silvia

V Buenos Airesu, ob sedmini.

NAŠI

MLADINI

Urejuje: MARTIN MIZERIT

Leto III.

Štev. 15

VSTATI BO TREBA!

Mama se sklanja nad posteljo: „Danica, vstati bo treba!“ Nežno in nalaklo kliče mama, a Danica jo vseeno sliši. Prebuja se. Še napol v spanju zamrmra nevoljno: „Oh, saj bom, no!“ Preobrača se po postelji, kakor da res namerava vstati.

Mama odide v kuhinjo, da pripravi zajtrk. Danica pa — no, znova zadremuje. V polsnu sliši mamo, ki hodi po kuhinji in ropoče s posodo. Čez nekaj časa zasliši mamin glas: „Kava je že gotova!“

Danica se napol dvigne v postelji in se zaspano preteguje. Pa se znova vleže: „Samo še eno minuto! Bom pa potem bolj urna!“ si pravi. Pa se je ta minuta precej raztegnila in ko stopi mama znova v spalnico je ura že skoraj osem.

„Danica, šolo boš zamudila!“ pove mama.

V resnici: Danica hodi rada v šolo, zato je sedaj takoj pokonci. A kakor hiti z oblačenjem in obuvanjem: čas je hitrejši. Napol počesana in neumita hoče Danica zdrižati v šolo. Pa jo mama ustavi:

„Si že kaj molila?“

No, res: na molitev je čisto pozabila. Poklekne k hišnemu oltarčku in zmoli jutranjo molitev. Pa mami še ni dovolj. Danica se mora še umiti in zajtrkovati. Vse lepo po vrsti in v redu.

Kajpak: Danica vmes sitnarš in godrnja, da bo šolo zamudila, a vse nič ne pomaga. Mama ji mirno odgovarja: „Pa bi bila prej vstala!“

Končno je vse v redu in Danica steče v šolo. Seveda — spet je zamudila. In kakor jo ima gospodična rada, ji vendarle reče: „Po pouku ostani tukaj!“

Kaj in kako sta se potem zmenili — no, tega ne vem. Vem pa, da Danica od takrat vselej hitro vstane, ko zasliši mamin glas:

„Danica, vstati bo treba!“

Mnogi pravijo: Le naprej!

Jaz: Le nazaj! Kdo sem, povej!

Odbiralnica

Lastovica, stanovanje, nagrada, hvaležnost, aluminij, acetilen, enačba, Amalija, Alojzij, Ana.

Vzemi iz vsake besede po dve zaporedni črki (iz zadnje samo eno), pa dobiš pregovor.

Čarobni kvadrat

	1.	2.	3.	4.
1.	A	A	Č	Č
2.	D	E	E	L
3.	N	O	O	O
4.	O	R	R	S

Iz črk v kvadratu sestavi besede, ki se berejo vodoravno in navpično enako. Besede pomenijo: 1. Primorska reka;

2. sprednji del dvorane; 3. del glave; 4. svetopisemska oseba.

Rešitev ugank v prihodnji številki.

Rešene nganke iz 17. številke:

Kaj je to? — Polž. — Pregovor: Rana ura zlata ura (bereš v zadnji vrsti od zadrž, v srednji od začetka in v prvi zopet od zadrž). Črkovnica: Pipa — lipa — šipa.

NAŠI PREGOVORI — MUHA

Muha v mleku se kmalu opazi.
Tudi muha ima svoje senco.
Na med se muhe lové,
na sladke besede ljudje.

PISAN DROBIZ

Besedna uganka

Škarje imam, pa nisem krojač;
ponožnjak sem, pa ne zapravljaj.